

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Ad Mentem Præcipuorum Theologorum & Canonistarum, per Casus
practicos exposita, nunc quartò ab ipso Authore revisa ... & in 4. Tomulos
sic divisa, ut pro libitu in duas aut 4. Partes commodè compingi possit

Per XXXVI. Casus Exhibens Materiam de Conscientiâ, Legibus, Peccatis,
Fide, Spe, Charitate, Jure & Justitiâ

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1752

VD18 13475452-001

Casus XXVI. De dominio Communitatis religiosæ, & dispositione
Superiorum, Officialium, & Beneficiatorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39804

CASUS XXVI.

De dominio Communitatis religio-
sæ, & dispositione Superiorum,
Officialium, & Beneficia-
torum.

FAbius Religiosus interrogatur; 1. Cui acquiras
religiosus, apostata, transiens ad aliam religio-
nem aut invalidè professus? 2. Religiosus promotus
in Episcopum, vel Parochum. 3. An Monasterium
succedat in omnia bona professi, etiam emphiteutica
feudalia; 4. An hereditas religioso relicta à Monas-
terio adiri possit ipso invito, vel à religioso repudiari,
& quid si eà conditione sit relicta, ut non ad Monaste-
rium, sed religiosum pertineat. 5. Qualiter bona
Monasterii valeant alienari. 6. An Prælatus repu-
diare possit hereditatem, vel legatum. 7. Quid
circa contractus, vel negligentias Officialium.
Pro resol.

QUÆR. I. Cui religiosus acquirat?

I.

1. Imò. Cùm religiosus sit incapax omnis
dominii, quidquid acquirit, regulariter acquirit
Monasterio c. *Abbat* 18. q. 2. c. *cum ad Monaste-*
rium de stat. Monach. Qui voverunt stabilitatem
in loco, acquirunt illi Monasterio, in quo vota
emiserunt, alii communiter Monasterio, in quo,
non ut hospites, sed ut subditi morantur.

2. Religiosus apostata, vel fugitivus acquirit
Monasterio, quod deseruit, vel illi Ecclesiæ, quæ
eum bonâ fide suscepit, sicut servus lucratur Do-
mino putatio.

T 2

3. Reli-

3. Religiosus ad aliam religionem transiens tempore novitiatus acquirit primo Monasterio ita ut ea, quæ ei tunc ex testamento, legato, & obveniunt, aut quæ proprio labore acquirit, sine læsione paupertatis, & justitiæ secundo Monasterio, vel aliis donare non possit, nisi forent res cuiusvis momenti, has enim ex æquitate putat deberi secundo Monasterio, quod religiosi curam & gubernationem habet. Sed cui acquirit, qui ignorans, est invalidè professus? R. Sibi, & non Monasterio, quia mansit capax domini: nec refert, quòd putarit se acquirere Monasterio, nam est error in substantia, sicut si quis solvat indebitum, vel det dotem Titie Extraneæ, cum putet se dare nepti: quæ tamen acquisivit quæ membrum v. g. ex reclus Fratri defuncti per divisionem cum aliis, illa reddere debet, quia per errorem venit in talem participationem: econtra Monasterium ei restituere debet ea, quæ ab ipso data sunt intuitu professionis, quia error est causa principalis donationis.

2. 4. Religiosus quamvis habeat dominium beneficii, vel dignitatis legitimè acquisitæ, possitque agere ad illa retinenda, vel recuperanda, eadem tamen nec licitè nec validè acquirere potest sine licentiâ Superiorum; quia non habet proprium velle vel nolle; si assumptus ad Cardinalatum, vel Episcopatum aliquid post mortem relinquat, illud cedit Camere Apostolicæ, vel Ecclesiæ Episcopali.

5. Religiosus beneficiatus v. g. Parochus etiam habeat reddituum administrationem, & de iis ad causas pias & sui sustentationem disponere possit, sicut clericus sæcularis, nisi Ordinis statuta, vel consuetudo legitimè introducta aliud præcipiant.

D. Thom.

D. Thom. 2. 2. q. 32. a. 2. *Navar. Rodr. tit. I. Reg.* 99. q. 34. a. 7. *Less. L. c. 41. dub. 11. Reiffenst. L.* 3. tit. 24. a. n. 47. Attamen mortis causâ de nulla re disponere potest, sed quæ ex redditibus beneficii supersunt, jure communi debentur Ecclesiæ, in qua beneficium habuit.

Dixi 1mo. Ex redditibus beneficii, nam quæ religiosus beneficiatus acquirit, arte, industriâ, juribus stolæ, eleëmodynis, hæreditate, legato, aut ex pensione, vel peculio sibi concesso, ea acquirit Monasterio juxta vulgatam regulam, quidquid acquirit regularis, acquirit Monasterio; idem tenet de fructibus beneficii Monasterio incorporati.

Dixi 2. De jure communi, nam ex consuetudine, vel privilegio, ut in S. Ordine nostro Præmonstratensi, fieri potest, ut religiosus etiam in beneficio non unito, acquirat suo Monasterio *Zypaus L. 3. consul. 1.*

QUÆR. II. Cui cedat hæreditas, vel legatum religioso relicto?

1. Regulariter cedit Monasterio, si illud bonorum in communi sit capax, juxta sequentes explicationes.

1. Si Novitius profiteatur nullâ factâ dispositione, succedit Monasterium. Si Monasterium sit bonorum incapax, veluti Capucinatorum, & Minorum de Observantiâ; succedunt hæredes ab intestato. *Auth. ingressi Cod. de SS. Eccl. & Auth. nunc autem C. de Episc. Less. Azor. Pirh. l. 3. tit. 27. a. n. 33.* Si tamen professus liberos, vel ascendentes habeat, tenetur his relinquere legitimam. *Auth. Si qua mulier Cod. de SS. Eccl. Pirh. n. 35. & seqq.* An verò Monasterium etiam succedat in emphyteutica & feudalia, est incertum, saltem

ea probabilius retinere potest ad vitam religio-
si enim professus mansisset in sæculo, poterat
possidere ad vitam, ergo & jam, quia per profes-
sionem religionis non debet fieri pejoris conditio-
nis. *Eng. lib. 3. tit. 3. n. 37. Reiffen. l. 3. t. 20. n. 101.* ita tamen ut intra annum à morte professi
teneatur ea vendere. *Laym. Pirh. tit. 18. n. 53. ibid. Reiffenst. num. 251.*

4. 2. Si religiosus scriptus sit hæres, Monasterium
potest immediatè adire hæreditatem in scio, et
etiam invito religioso. *Abb. Less. Lugo de just. d. 1. n. 94. Pirh. n. 40.* contra plures, qui dicunt,
id fieri debere mediante religioso; *Ratio est:* quia
religiosus per votum paupertatis, & obedientie
omne suum velle circa hæc transtulit in Superiores.

3. Etsi religiosus sine licentiâ Superiorum pos-
sit ex justâ causâ repudiare donum sibi oblatum,
legatum tamen, vel hæreditatem nec validè, nec
licitè, *Ratio est:* voluntas Superiorum, qui vi-
dentur consentire in primum; & non in secundum.
Nav. Lug. L. c. Dicast. L. 2. t. 15. d. 1. n. 228.

4. Si hæreditas eâ lege relinquatur, ut ad reli-
giosum, & non ad Monasterium pertineat, vo-
luntas testatoris ità explicanda est, ut usus, &
commoditas ad religiosum pertineat dependentes
à Prælato, dominium verò ad Monasterium;
Sanch. L. 7. Mor. c. 17. n. 4. Laym. Reiffenst. n. 21.
Ratio est, quia quamvis dispositionem ità interpre-
tari oportet, ut potiùs valeat, quàm non valeat,
ideòque si Prælati consentiat, ut usus & commo-
ditas rei ad religiosum pertineat, valet legatum;
secus corrumpitur; quia non est impleta conditio, nisi
religiosus commoditatem competentem sibi, re-
signet, *Sanch. n. 9.* Si conditio legato adjecta sit
planè impossibilis, ut lego hanc rem religioso et

conditione, ut ipse habeat rei dominium, conditio habetur pro non adjecta, & legatum censetur validum *DD. cit.* nisi constet testatorem huic conditioni voluntatem suam seriò alligasse; v. g. dicendo: volo, ut religiosus habeat rei dominium, non Monasterium, alioquin legatum non valeat. In dubio præsumendum est pro valore actûs.

QUÆR. III. An, & qualiter Monasterium obligetur ex contractu religiosi?

R. I. Monasterium non obligatur contractu religiosi, vel etiam Prælati, quo alienat, aut distrahit immobilia, vel mobilia pretiosa, quæ servando servari possunt, ut gemmæ, vasa aurea, nisi adsit justa causa, id est necessitas, evidens utilitas, pietas, vel incommoditas, & servantur solennitates à jure ad alienationem Ecclesiasticam requisitæ, puta tractatus Capitularis, consensus majoris partis Capituli cum subscriptione, nisi consuetudo aliud habeat; nec non consensus Superioris, cui Ecclesia subest, juxta cujusvis Ordinis statuta. Quòd si alienatio facta quidem sit cum debita solennitate, sed Ecclesia proberetur enormiter læsa, competit ei beneficium restitutionis in integrum. *Abbas in c. fraternitatem n. 5. de donat.* nomine autem contractûs alienativi in hâc materia Ecclesiis favorabili, non tantùm venit venditio, permutatio, donatio, transactio super jure, vel re immobili, censûs perpetui, ac vitalitii, & similes, in quibus totum dominium transfertur, sed etiam in quibus simpliciter, vel ad longum tempus transfertur dominium utile; ut feudum, emphyteusis, locatio in longum tempus. *Extr. inter commun. de reb. Eccl. non alien.*

2. Prælati absque consensu Capituli, aliisque solennitatibus, Ecclesiæ obesse potest in juribus

acquirendis. *Abbas & Can. in c. tua de his que sunt*
&c. Ideoque validè repudiat donationem Ecclesie
 suæ oblatam, & assumens Novitium validè renun-
 tiat hæreditati, quæ post ejus professionem, &
 mortem patris Monasterio erat obventura. *Sylv.*
Sanch. l. 7. c. 6. n. 4. Riccius decis. 96. & 99. hæ-
 reditatem verò, & legatum mortuo testatore,
 videtur Prælatus repudiare non posse; eò quod
 Ecclesia habeat jus ad rem, & ejusmodi juris abdi-
 catio in materia Ecclesiis favorabili censeri debet
 prohibita juris Ecclesiastici alienatio; & hæreditas
 ac legatum non tam Prælato, quàm Monasterio
 relinquatur. *Bald. Azor. Ricc. resol. 97. n. 1. Eng.*
lib. 3. decret. tit. 13. n. 9. aut si juxta sententiam
 probabilem *Menochii, Sanch. Pirh. l. 3. t. 13. n. 41.*
 renuntietur; Ecclesia habet beneficium restituti-
 onis in integrum, propter malam Prælati admini-
 strationem, ut cum communi docet idem *Ricc.*
Vasq. Laym. Pirrh. n. 42. Reiffenst. sup. Dicast. n.
237.

7. 3. Alii contractus, qui fiunt à Prælato juxta
 Ordinis constitutiones, vel etiam ab officialibus
 cum expresso, vel tacito Superiorum consensu,
 veluti emptiones, venditiones, permutationes
 rerum mobilium etiam non requisito Capitulo,
 firmi sunt, & validi.

4. Religiosus Superior, vel œconomus non
 tantùm peccat bona Monasterii sine justa causa, vel
 licentia alienando, sed etiam negligenter admi-
 nistrando, & si quæ bona, vel jura ejus culpâ pe-
 reant, tenetur exactiori diligentia neglectum suum,
 quantum potest, compensare, cum ob votum pau-
 pertatis aliam restitutionem facere non possit. Quo-
 liter Monasterium teneatur solvere debita religiosi
 ante professionem contracta, dicam *Cas. 47. n. 21.*

CASUS